МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

К. М. Романенко
Термінологія дегустацій WSET як основа перекладу лексикону знавців вин *354*

О. І. Іванів
Соціально-психологічна адаптація вимушених мігрантів у Німеччині: психологічні виклики та практичні рекомендації *355*

А. Ю. Маковський
Ефективне управління командою в умовах змін *358*

Д. С. Мартишин, А. І. Богданенко
Проблемне поле християнської теології і державного управління в умовах нової соціальної реальності *360*

Л. І. Лабунська
Вплив сучасних методів арт-терапії на відновлення психоемоційного стану дорослих клієнтів в умовах соціально-економічної нестабільності *363*

В. О. Медвідь, Ю. В. Буй
Інноваційна та креативна економіка: стратегічні напрями розвитку для повоєнного відновлення України *365*

А. А. Тарарненко
Професійне вигорання працівників релігійних організацій в контексті глобальних викликів сучасності: особливості проявів та психологічні механізми формування *368*

І. А. Сторожук, Я. С. Болтушкіна
Політика замовчування історичної пам'яті про голокост в СРСР через призму Бабиного Яру *371*

А. І. Галас
Використання когнітивно-поведінкових технік у саморегуляції тривожності студентів у період соціальної турбулентності *374*

Ю. В. Єсаулов
Аналіз готовності закладів вищої освіти до інноваційної навчальної діяльності *376*

М. М. Барахтян
Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти та її вплив на гуманізацію освітнього процесу *379*

О. В. Нікітін
Сучасне бізнес-середовище *381*

О. П. Березовська
Психологічні особливості мотивації підлітків з девіантною поведінкою *383*

А. С. Бутенко
Особистість в умовах Глобальних Викликів XXI століття *386*

Т. В. Нич
Використання штучного інтелекту в освіті: PRO ET CONTRA *402*

- Створення програм підтримки ментального здоров'я та гнучких умов праці сприяє покращенню загального добробуту працівників.
- Створення систем регулярного зворотного зв'язку.
- Постійні командні зустрічі для синхронизації завдань.
- Відпочиники, корпоративи для злагодження команди.

Сучасне управління командою потребує переосмислення традиційних підходів до лідерства. В умовах глобальної нестабільності, цифрової трансформації та змін у структурі праці, від керівника вимагається більше, ніж просто координувати завдання та контролювати виконання. Він повинен бути здатним адаптуватися до нових викликів, створювати емоційний контакт із командою, будувати середовище, в якому кожен відчуває свою цінність та залученість.

У цьому контексті важливим стає розуміння глибинних механізмів командної динаміки. Дослідження Лінди Граттон підтверджує: лише команди, які мають надихаючу мету, побудовані на довірі й різноманітності, здатні залишатися гнучкими, інноваційними й стійкими у невизначених умовах

Таким чином, майбутнє ефективного управління полягає у створенні середовища, де:

- кожен член команди бачить сенс своєї праці,
- внутрішня культура підтримує діалог, а не конкуренцію,
- цінується різноманітність думок і досвіду,
- керівник виступає як фасилітатор розвитку, а не лише виконавець адміністративної функції.

Джерела

1. *Gallup*. (2024). "State of the Global Workplace 2024".
2. *Gratton L.* (2025). "What sets apart the most productive, innovative teams?". *The Times.*

Д. С. МАРТИШИН
д-р наук з держ. упр., канд. наук з богослов'я, проф.,
завідувач кафедри теології та християнської комунікації МАУП, м. Київ, Україна

А. І. БОГДАНЕНКО
канд. наук з держ. упр.,
докторант Державного університету "Житомирська політехніка", м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ТЕОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Протягом тисячолітньої історії християнство детально розробляє своє релігійно-етичне вчення щодо того, як християнину потрібно жити в навколишньому світі, взаємодіяти з державою, політикою, суспільством і культурою [1–8]. Наріжним каменем соціального вчення українського православ'я є питання, що стосуються політики

та ідеології. У державному управлінні існує певний комплекс наукових підходів, що дозволяють дослідникам закцентувати увагу на актуальних проблемах християнської теології. Вивчення політичної теології і соціального вчення православної церкви видається, на наш погляд, вкрай важливим і дає розуміння того, яку роль виконує церква в системі державного управління [5, с. 8–12].

Християнство пропонує сучасному суспільству власне бачення важливих питань політики, економіки, права, соціології, філософії та історії. Православна церква в Україні проповідує, утверджує і поширює в соціальному середовищі певні релігійно-моральні ідеали та духовні цінності, що забезпечують духовну єдність українського суспільства, що є особливо актуальним у зв'язку з формуванням громадянського суспільства в сучасній Україні. Духовні ціннісні ідеї, доктрини, концепти й етика входять до змісту соціальної, освітньої та культурно-виховної функції держави та державної системи управління. Разом з державою і християнська церква стоїть на варті збереження гуманізму, єдності, демократії, свободи слова і духовної солідарності. У богословському вченні святих отців церкви, релігійних мислителів та філософів йдеться про місце і роль церкви, християнської моральності в політиці, культурі, історії та системі державного управління. Християнська теологія як наука дозволяє здійснити порівняльний аналіз поглядів теологів (богословів) різних конфесій щодо взаємодії релігії, етики, моралі та політики. Відповідно до вчення християнства духовні ідеї та цінності виступають своєрідними регуляторами суспільних відносин. Політика і державне управління у християнській свідомості релігійного світу завжди пов'язуються з духовими ідеями, цінностями та догматичними доктринами християнства.

Святі отці церкви, церковні ієрархи завжди вчили про взаємозв'язок державного управління, духовності, аскетики, громадського служіння, християнської моралі, місії церкви [10–12]. У вченні християнської церкви мова йде про те, що святість, християнські чесноти не віддільні від служіння ближньому та земній вітчизні. Саме християнська духовність визначає політичну й соціальну діяльність людини. Таким чином, церква пов'язує християнське доброчесне життя з актуальними і вагомими питаннями державного управління, і фактично утверджує єдність духовних ідей християнства і практичної політичної дії.

Церква розглядає державне управління як практичну реалізацію християнських духовних ідей через спільну багатоаспектну діяльність пересічних громадян і державної влади. Згідно із соціальним вченням православної церкви всі християни повинні брати участь у державних справах та нести за це духовну відповідальність перед Богом та церквою [11]. Політика як служіння Богу, церкві та людині не відокремлена від святості, духовності, соціального служіння християнських громад та окремо взятої людини. Саме в цьому випадку в державі складаються добрі відносини між церквою та громадянським суспільством, створюються відповідні умови для їхньої активної корисної діяльності на благо держави. Релігійні цінності, духовні ідеї служіння Богу, релігійну філософію та християнську етику християнство вважає духовною основою розвиненої демократичної держави і відповідно державного управління. Православна церква вчить, що люди, які керують державою, мають бути високоморальними та духовно відповідальними.

Отже, християнство орієнтоване на найвищий духовний ідеал, пов'язаний безпосередньо з поняттями етики, права, моралі, відповідальності, святості та духовності. Особливого значення цим аспектам надається в державному управлінні Європи і США. Саме тому теологічні кафедри їхніх університетів постійно поповнюються вченими-теологами [4, с. 8]. До того ж важко собі уявити промови та виступи американських президентів без релігійної проблематики.

Християнська теологія привертає увагу науковців до визначення передумов економічних, політичних, етичних і геополітичних проблем сучасного світу, що вимагають пошуку нових управлінських рішень не лише у сфері державного управління, а й у зміні наукового мислення і богословської рефлексії. Незважаючи на популярність проголошення ідей націоналізму науковцями-патріотами і політиками-державниками України, православна церква закликає віруючих не робити духовних ідолів з політики, ідеології, культури, історії, нації чи економіки. Християнська теологія як частина гуманітарної науки не може погодитися з процесами абсолютизації жодних форм націоналізму, імперіалізму, шовінізму, ксенофобії, які є категорично неприйнятними для християнського універсального світосприйняття. Християнська теологія покликана допомогти сучасній людині розібратися в негативних впливах політики і політичної маніпуляції.

На нашу думку, в умовах нової соціальної реальності саме соціальне вчення православної церкви відповідає певним критеріям гуманізму, персоналізму і цілісності християнської антропології. Християнська теологія завжди утверджує в сучасній науці повагу до релігійного плюралізму, свободи, вільного мислення, гідного життя кожної особистості і усього суспільства. Такий гуманістичний підхід може здаватися очевидним для кожного науковця, але практика доводить, що в умовах війни іноді агресія, ненависть і помста витісняють здоровий глузд. Це змушує державних управлінців нагадувати про наукові орієнтири і утверджувати концепцію прав і свобод людини в сучасному науковому дискурсі [8–9]. Світські й церковні фахівці мають шукати способи тлумачення християнської теології в межах сучасної науки і гуманістичної парадигми. Історія християнської теології — це постійний пошук нової мови проповіді про Бога, абсолют, метафізику, вічність, духовність, цінності, духовні ідеї та релігійні концепції, людину, суспільство і справедливість, а також розгортання активної соціальної діяльності християнства і посилення соціального служіння християнської церкви.

Джерела

1. *Богданенко А. І.* Комунікація українських християнських церков як фактор гармонізації розвитку демократичного суспільства. Київ: Ліра-К, 2025. 120 с.
2. *Богданенко А. І.* Релігієзнавство і християнська теологія як сфера гуманітарного знання / А. І. Богданенко, Д. С. Мартишин. Київ: Ліра-К, 2024. 72 с.
3. *Богданенко А. І.* Роль Православної Церкви у збереженні української самосвідомості. Київ: Ліра-К, 2024. 80 с.
4. *Богданенко А. І.* Теологія на сучасному етапі розвитку України. Київ: Ліра-К, 2024. 96 с.
5. *Богданенко А. І.* Українське православ'я у філософії державного управління / А. І. Богданенко, Д. С. Мартишин. Київ: Ліра-К, 2023. 80 с.
6. *Богданенко А. І.* Християнська теологія як церковна комунікація / А. І. Богданенко, Д. С. Мартишин. Київ: Ліра-К, 2024. 80 с.
7. *Мартишин Д. С.* Державне управління як предмет теологічного розгляду // Інвестиційні та інноваційні інструменти для ревіталізації деокупованих територій України: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (ХДУ, 23–24 січня 2025 р.). Івано-Франківськ: ХДУ, 2025. С. 23–26.
8. *Мартишин Д. С.* Духовна динаміка християнської теології: державно-управлінський аспект. *Scientific practice: modern and classical research methods*: Collection of scientific papers "ΛΌГОΣ" with Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference, Boston, February 14, 2025. Boston-Vinnytsia: Primedia eLaunch & UKRLOGOS Group LLC, 2025. С. 275–277.
9. *Мартишин Д. С.* Роль і значення християнської соціології у процесах глобалізації сучасного світу. *Наукові перспективи*. 2022. № 6 (24). С. 125–136.

10. *Мартишин Д. С.* Світ релігії і науки. Київ: Ліра-К, 2024. 72 с.
11. *Мартишин Д. С.* Соціальна доктрина православної церкви в державотворчих процесах України: теоретико-методологічні засади: монографія. Київ: Вид. дім "Персонал", 2019. 514 с.
12. *Мартишин Д. С.* Сучасні аспекти християнської теології і державного управління: актуальні питання конструктивного діалогу // Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали LIII-ої Міжнародної наук.-практ. конф. Кордова (Іспанія): ВАДНД, 2025. С. 44–47.

Л. І. ЛАБУНСЬКА
магістрант спеціальності "Психологія"
НН ІП МАУП м. Київ

ВПЛИВ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ДОРОСЛИХ КЛІЄНТІВ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Високий рівень стресу, соціальні та економічні виклики, нестабільність і швидкий ритм життя сприяють зростанню випадків депресії серед дорослого населення, що є однією з причин тимчасової непрацездатності та зниження продуктивності, а також є суттєвим фактором ризику розвитку психосоматичних та невротичних захворювань. На думку Данилюк І. В., використання інтегративних методів психокорекції (зокрема, казкотерапії та арт-терапії) дозволяє залучити ресурси творчої самопрезентації, що сприяє формуванню нових життєствердних переконань [1]. Арт-терапія — методика, що базується на використанні творчих процесів для гармонізації емоційного стану людини. Арт-терапія дозволяє виражати свої переживання, які складно опрацювати у традиційних вербальних методах психотерапії через мистецьку діяльність, знижуючи рівень внутрішнього напруження та сприяючи емоційному відновленню. Сучасні дослідження свідчать, що поєднання художньої творчості з елементами когнітивно-поведінкової терапії сприяє більш ефективному подоланню депресивних симптомів та зниженню рівня тривожності [2; 3].

У даній роботі проведено емпіричне дослідження серед 50 респондентів віком від 27 до 35 років, які звернулися за психологічною допомогою через симптоми депресивних розладів. Дослідження здійснювалося за допомогою чотирьох методик: Шкала психологічного стресу PSM–25, Опитувальник рівня суб'єктивного стресу PSS–10, Тест "Визначення психічного вигорання" О. О. Рукавишникова та Тест на визначення рівня стресу за В. Ю. Щербатих. Оцінювання проводилось до та після проходження програми арт-терапевтичних занять, яка охоплює 12 тижнів терапевтичних сесій, що базуються на методах експресивного малювання, колажування, символічного моделювання та рольових арт-технік. Дослідження проводилось у місті Київ на базі центру психологічної підтримки "Шлях до гармонії" за умов підвищеного рівня стресу, спричиненого соціально-економічною нестабільністю, що панувала на початку 2025 року.